№ 58 (6421) • Ceturtdien, 1993. gada 5. augustā • Cena: abonentiem Ls 0,03, kioskos – līgumcena

Preiļu rajona CVP BIBLIOTĒKA

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

□ Intervija ar Romualdu Kavinski 2. lappusē

□ Sociāli ekonomiskais stāvoklis rajonā 1993. gada pirmajā pusgadā 2. lappusē

□ Par bērnu invalīdu nometni «Eikšas stariņš» 3. lappusē

ZIŅAS

• Stendes selekcijas un izmēģinājumu stacijā notika rajonu lauksaimniecības departamentu galveno agronomu sanāksme, kurā pārsprieda aktuālākos uzdevumus šķirnes sēklu audzēšanā.

Vietējo pašvaldību galvenie speciālisti tika informēti par to, ko, stājoties amatā, grib atrisināt jaunais zemkopības ministrs Jānis Kinna. Sākotnējā darbībā viņš galveno uzmanību vērsīšot trim galvenajām problēmām: lai zemniekiem tiktu atdots parāds par nesamaksātajiem graudiem, pienu un gaļu, lai uz vienu gadu zemniekiem tiktu atlikti kredītmaksājumi un lai Aizdevumu fonda kredīti tiktu doti zemniekiem bez starpniekiem par 14-16 procentu lielu pēcmaksu.

• Ne tikai Latgale, bet arī visa Kurzeme un Vidzeme ir ieaugusi nezālēs un graudaugu sējumi ir ›ti nezāļaini. Īpašas bažas šogad sagādā ziemas kviešu tīrumi, kur sējumos baltā pīpene un šādu graudu attīrīšana un kaltēšana pat neatmaksāsies. Tā «Novadnieku» informēja Jānis Kivlenieks. Kāpēc? Speciālists uzsvēra, ka iemesli ir trīs. Pirms ziemāju sējas tīrumi netika lobīti, nebija ķīmiskās sējumu apstrādes un maz tika lietoti minerālmēsli. Lūk, šīs kļūdas būtiski ietekmēs ziemāju un vasarāju ražu. Un tās nav jāatkārto uzsākot ziemāju sēju un arī domājot par nākamā gada vasarājiem.

• Un vēl, sēt vai nesēt ziemājus — tā ir katra zemnieka goda un prāta lieta, tikai rajona lauksaimniecības departaments atgādina visiem, kuri apsaimnieko zemi, — tīrumiem, kur sēs ziemājus, jābūt apartiem un to jādara tūdaļ. Vismaz trīs nedēļas pirms sējas zemei jāļauj nogulēties. Bet agrīnākie sējumi allaž dod labāku ražu!

•Preiļu politiski represēto kluba ļaudis sākuši gatavoties pieminekļa uzstādīšanai Preiļos. Pieminekļis nepamatoti represētajiem, kas cietuši gan no komunistu, gan no vācu fašistisko iebrucēju terora, jau ir gatavs, dienu pirms uzstādīšanas to atvedīs Preiļos no Rīgas. Paredzēts, ka pieminekli atklās 20. augustā.

Politiski represēto kluba ļaudis pašlaik sagatavo laukumu, kurš atrodas pie Preiļu baznīcas, pieminekļa novietošanai. Pieminekļa pārvešanai no Rīgas, laukuma labiekārtošanai ir vajadzīgi līdzekļi, tāpēc tiek aicināti atsaukties sponsori. Pieminekļa tapšanas gaitā visu laiku ir auguši arī izdevumi, tāpēc arī par to vēl būs jāpiemaksā. Politiski represēto klubs cer uz sabiedrības, organizāciju un firmu materiālu atbalstu.

Preiļu TDP sesijā

Vai pilsētā būvēs arī turpmāk?

Preiļu pilsētas padomes sesijas darba kārtībā bija jautājums par zemes rezervēšanu turpmākajai sabiedriski svarīgu objektu būvniecībai pilsētā. Kā to paredz likums, tad šādam nolūkam pilsētā var tikt rezervēta zeme, neskatoties uz to, ka uz šīm zemes platībām pretendē mantinieki vai bijušie zemes īpašnieki. Jo jebkurā gadījumā pilsētā vajag būt vietai, kur perspektīvā būvēt skolu vai katlu māju, autoostu vai citus sabiedriski svarīgus objektus, kā to paredz ģenerālplāns.

Informēja rajona galvenais arhitekts V.Nikoļajevs, kurš izteica savu viedokli par rezervējamajām zemēm. Deputāti nobalsoja par to, ka šādām rezervētām zemes platībām pilsētas centrā ir jābūt. Līdz nākamajai sesijai pilsētas valdei uzdeva izstrādāt objektu sarakstu, kuriem zeme būtu rezervējama.

Konkrēto sarakstu apspriedīs nākamajā sesijā. Taču jau šoreiz deputāti nobalsoja par to, ka jāiedala 200 kv. m zemes katlu mājas būvniecībai bijušā sadzīves pakalpojumu kombināta dzīvojamo daudzstāvu ēku apsildīšanai.

Kredīts jāņem, ar parādniekiem jātiek galā, deputātu komisijai jāpārbauda municipālo uzņēmumu saimnieciskā darbība...

Līdzko sākās debates par apkuri, samaksu par siltumu un gaidāmo apkures sezonu, saruna ritēja ļoti nervozā gaisotnē. Apsprieda pilsētas valdes izstrādātos priekšlikumus sākt apmaksu par apkuri jau augustā, par pirmajiem diviem mēnešiem nosakot 30 LVR par vienu dzīvojamās platības kvadrātmetru, bet pēc tam izdarīt pārrēķinu un iekasēt republikas Ministru Padomes noteikto samaksu. Noklausījās municipāluzņēmuma «Siltums» vadītāja v. i. J.Anspoka informāciju un atbildes uz deputātu jautājumiem. Bija pārmetumi uzņēmumam un pretenzijas par darbu aizvadītajā apkures sezonā.

Deputāti kārtējo reizi nenobalsoja par iepriekšēju samaksu uzņēmumam «Siltums», taču piekrita tam, ka uzņēmums meklēs kredītu ar iespējami mazāku pēcmaksu, lai iepirktu kurināmo. Deputāti uzskatīja, ka samaksu no īrniekiem jāiekasē tad, kad sāksies apkures sezona un pēc valdības noteiktiem maksas tarifiem. Tiesa, te gan jāpiebilst, ka runa bija par to, ka ekonomikas komisijai, pieaicinot speciālistus, vēlreiz jāpārbauda pašvaldības uzņēmumu, tai skaitā arī «Siltumā», saimnieciskā darbība aizvadītajā apkures sezonā un par to jāziņo nākamajā sesijā, kuru sasauks septembrī, lai pieņemtu galīgo lēmumu par siltummaksu. Vai ar šādu lēmumu būs apmierināti pilsētas iedzīvotāji, grūti spriest. Taču lēmums ir pieņemts.

Sesijai tika iesniegts pirmo desmit Preiļu pilsētas ģimeņu saraksts, kuras ir vislielākie parādnieki par siltumapmaksu. Tās ir ģimenes, kur īrnieki strādā un saņem algu. Nolemts, ka tiks iesniegti dokumenti tiesā par viņu izlikšanu no labiekārtotiem dzīvokļiem. Organizācijas un iestādes, kuras nav nomaksājušas parādus, tiks iesūdzētas saimnieciskajā tiesā.

* * *

Sesija atcēla iepriekšējo lēmumu par tirgus nodošanu patērētāju kooperācijas rīcībā un tā pārvietošanu uz Brīvības ielu.

A.Iļjina

ZIŅAS NO PAGASTIEM

Sutri

• Viens no svarīgākajiem darbiem, kā teica valdes priekšsēdētāja M.Rusiņa, šobrīd ir sertifikātu noformēšana. Tā kā pagastā maz tādu, kam nav piešķirta Latvijas Republikas pilsonība, tad šis darbs īpašus sarežģījumus nerada. Deklarācijas iesnieguši un vajadzīgos citus dokumentus noformējuši 92 iedzīvotāji, pārsvarā gados vecāki cilvēki. Pirmajam to izdarīt gods bija nesenā pagātnē paju sabiedrības «Nākotne» mehanizatoram Jānim Liepsaldem.

• Šogad vasara nebija bagāta ar zāles ražu, un tur, kur pērn no pastāvīgajām platībām lopu turētāji varēja sarūpēt pietiekami daudz siena ziemas mēnešiem, šogad labi ja iznāk puse. Tālab liela daļa pagasta iedzīvotāju iznomājusi no pagasta 530 ha papildus platības no tām, kas bija kādreizējās paju sabiedrības pļavas, papildus iegūstot daudz labas sausās lopbarības.

• Aizvadītajās brīvdienās paju sabiedrības kultūras nama zālē savus pilngadības svētkus atzīmēja jaunā paaudze. Viņiem par godu bija sagatavota literāri muzikāla kompozīcija, pasniegti krāšņie vasaras ziedi, un paju sabiedrība, pārdzīvojot grūtos likvidēšanās brīžus, tomēr bija sarūpējusi piemiņas veltes.

Aglona

• Tagad jau gandrīz katru dienu Aglonā redzams kāds augsts ciemiņš, kas interesējas par darbu gaitu sakarā ar pāvesta sagaidīšanu, apgrozās dažādu preses izdevumu žurnālisti. Remonta darbi iesākti arī pagasta administratīvajā mājā, tās darbinieki uz laiku iekārtojušies kultūras nama telpās. Te ir arī priekšsēdētāja Viktora Jonāna kabinets. Viņš pastāstīja, ka ievērojami izmainījies uz labo pusi visa centra vizuālais izskats — ielas noasfaltētas, uzlabots apgaismojums, sakārtota māju apkārtne. Izlemts jautājums par attīrīšanas iekārtām. Ar jaunu sakaru mezgla celtniecību lielā mērā uzlabosies saiknes ar ārpasauli, būs starptautiska sakaru līnija. Jaunbūvē telpu ir daudz, varbūt ka tur būs arī pasts. Interesanta ideja par takas ierīkošanu ap Egles ezeru, bet līdz tam būs jāiztīra gan pats ezers, gan arī mežs pie tā, jāiekārto skatu laukumi tā, lai te varētu gan atpūsties pie dabas krūts, gan arī priecāties par bazilikas un klostera atspulgiem rāmajā ūdenī.

A.Rancāns

Uzmanīgi — sēnes!

Līdz rudenim vēl krietns laiciņš, bet tirdzniecības vietās jau parādījušies pirmie nedaudzie sēņu pārdevēji. Kam nav slinkums, mežā iekšā un uz tirgu prom! Bet jāzina, ka tirgos drīkst pārdot tikai svaigas un kaltētas sēnes, pirms tam neaizmirstot iegriezties arī veterināri sanitārās ekspertīzes laboratorijā. Sēnēm jābūt sagrupētām. Laboratorijas darbinieki apskatīs, vai nav iemaldījusies kāda indīgā, pārbaudīs, vai tās nav tārpainas, gliemju saēstas, salūzušas un netīras. Pārbaudīs arī radioaktivitāti. Ja viss kārtībā, droši var doties uz tirdzniecības vietu un gaidīt pircējus. Tikai pircējiem der zināt, ka ne jau visi šo kārtību ievēro.

Latvijas mežos sastopamas aptuveni 200 ēdamo sēņu sugas, no kurām uzturā tiek lietotas kādas 30. Un var gadīties tā, ka nezinātājs pēkšņi baravikas vietā nopērk žultsbeku, zaļās bērzlapes vietā zaļo mušmiri vai, pateicoties skaistai sarkanai micītei, sīvo bērzlapi. Tirgotājs ne jau ļaunprātības, bet vienkārši kļūdas pēc tās būs ielasījis savā groziņā. Tāpēc katrai saimniecei tomēr jāpaļaujas vienīgi uz sevi. Lai arī kā pārdevējs savu preci lielītu un kādas tikai gatavošanas receptes nepiedāvātu, tomēr drošāk nepirkt nepazīstamas sugas sēnes. Kulināru eksperimentu sekas var' izrādīties visai smagas, jo indīgās sēnes satur toksīnus, kas izraisa saindēšanos. Pirmās pazīmes var parādīties, sākot no 0,5 līdz 48 stundām. Ja tā ir gadījies, nekavējoties jāizsauc ātrā medicīniskā palīdzība un slimniekam jādod dzert siltu ūdeni.

Sēnes tirgū ieteicams pirkt rīta pusē no čaklākajiem sēņotājiem, jo tās ātri bojājas un 3-5 stundu laikā zaudē savu kvalitāti.

Kaltētas sēnes tirgos pārsvarā nopērkamas vēlā rudenī un ziemā, bet arī tad jābūt uzmanīgiem, lai gan veterināri sanitārās ekspertīzes laboratorija veic kvalitātes un radioaktivitātes izmeklējumus. Ieteicams pirkt sēnes, kas savērtas virtenēs, un tās, kas nav apdrupušas. Kaltētas parasti tiek stobrinsēnes — baravikas, bērzubekas, apšubekas u. c. (arī šampinjoni). Kaltējot baravikas kļūst gaišas, bet visas pārējās bekas — tumšas.

«Lauku Avīze»

Dati par noziedzību Latvijā pirmajā pusgadā

Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Operatīvās uzskaites un statistikas pārvalde apkopojusi datus par noziedzību Latvijā 1993. gada pirmajā pusē. Kā pastāstīja Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas preses centrā, pavisam reģistrēti 28 345 noziegumi. Salīdzinājumā ar pagājušā gada sešiem mēnešiem pieaugums ir 0,4 procenti. Sarucis mantas izlaupīšanas gadījumu skaits par 3,4 procentiem, tai skaitā zādzību ceļā — kopumā par 3,9 procentiem, kā arī izvarošanas gadījumu skaits par 4,9 procentiem, huligānisma — par 4,2 procentiem, uzbraukšanu ar letālu iznākumu — par 9,1 procentu.

Visizplatītākais zādzību veids joprojām ir zādzības dzīvokļos. Izdarītas 4825 zādzības (plus 12,9 procenti), zādzības tirdzniecības objektos, tādu bijis 2194 (plus 30 procenti), autotransporta un mototransporta līdzekļu zādzības, tādu izdarīts 1843 (plus 11,8 procenti).

Šogad gandrīz divas reizes vairāk izdarītas slepkavības — 208 (1992. gada pirmajā pusē — 109) un gandrīz par vienu trešdaļu vairāk bijis smagu miesas bojājumu gadījumu — 329 (1992. gada pirmajā pusē — 251).

LETA

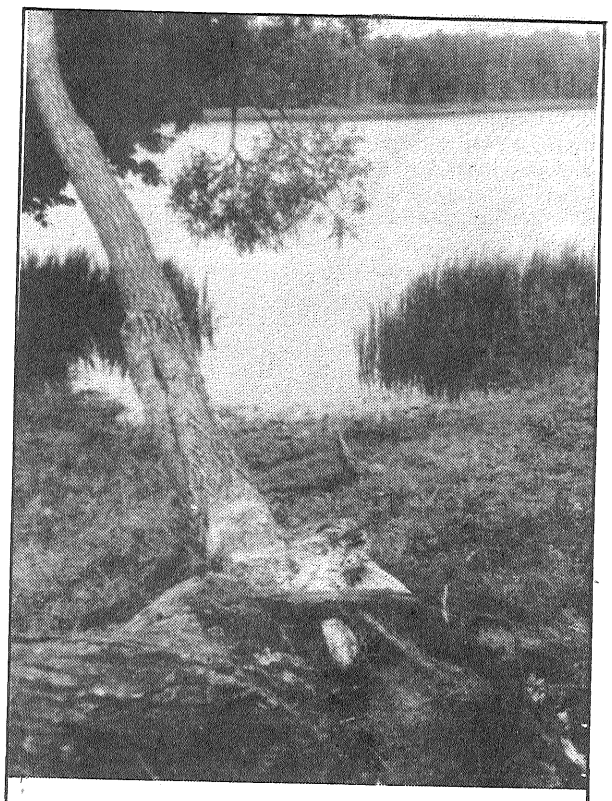

■ Pie Limankas ezera.

J.Silicka foto

Esiet uzmanīgi!

Augustā ģeomagnētisko vētru ietekmē nelabvēlīgās dienas būs

6. datumā no plkst. 16 līdz 18,
11. datumā no plkst. 9 līdz 10,
14. datumā no plkst. 13 līdz 15,
15. datumā no plkst. 13 līdz 15,
19. datumā no plkst. 22 līdz 24 un
25. datumā no plkst. 16 līdz 20.

Visa pagasta interesēs

Kad visapkārt jūk un brūk paju sabiedrības, kad mūsu rajonā «draud palikt» vairs tikai dažas, «Turību» neskar satricinājumi. No kādreizējiem pāri par demit tūkstošiem lauksaimnieciski izmantojamās zemes, kas bija Riebiņu pagasta kopsaimniecībā, tagad tai palikuši ap trim tūkstošiem hektāru. Pie tam nebūt ne labākie — iekoptākie pārgājuši zemnieku lietošanā un arī piemāju saimniecībām. Un tomēr šī sabiedrība turas. No vārda «turēt » atvasināto vārdu saime latviešu valodā apzīmē gan stiprumu, noturētību, patstāvību, gan arī pārticību, labklājību. Kā tas viss nāk, uz ko cer «Turība» — ar šādiem un citiem jautājumiem «Novadnieka» korespondents, cerēdams atklāt «firmas noslēpumu», griezās pie šīs paju sabiedrības priekšsēdētāja Romualda KAVINSKA. Preilieši, un ne tikai, zina un pazīst šo nenogurdināmo vīru, kurš jau turpat četrus gadu desmitus vada saimniecību un šajā laikā, neskatoties uz apstākļu un strāvojumu maiņām, vēsturiskiem un politiskiem pagriezieniem, kopā ar visiem pagasta ļaudīm, pratis uzcelt lielisku darba pieminekli — mūsdienu Riebiņus.

Stāsta Romualds Kavinskis

— Mūsu paju sabiedrība radās tad, kad Latvijā tādu vēl nebija, kad vēl tikai izstrādāja nolikumus un statūtu projektus. Jau tad dibinājām paju sabiedrību, pieņēmām nolikumu, statūtus un darbošanās procesā visu pilnveidojām. Gandrīz pēc gada, ko bijām jau aizvadījuši, parlaments pieņēma lēmumu par paju sabiedrībām un tad tās sāka veidoties masveidā. Šis process atgādināja vienlaidus kolektivizācijas norisi. Mūsu sabiedrība veidojās nevis kaut kādas kampaņas dēļ un modes pēc, bet vienkārši uz aprēķinu un, zināmā mērā, arī intuīcijas pamata — kolhozi savu laiku jau nodzīvojuši un nevar pastāvēt. Mūsu paju sabiedrības izveidošana cieši saistīta ar privatizācijas jautājumu risināšanu laukos. Lai izveidotos pilnvērtīga paju sabiedrība, mums bija ne tikai kapitāls, kas atspoguļojas nekustamajā īpašumā — tehnika, dažādas lauksaimniecības mašīnas, lopi, bija arī nauda, reāli varējām noteikt rubļos un arī izmaksāt katra darba darītāja daļu — viņa paju. Ne tā — ja tev ir darba paja, tad ņem govi vai zirgu, cūku, aitu, šķūni, fermu, bet mums bija iespējas, ja paju biedram radušās kādas ieceres, viņa daļu izsniegt skaidrā naudā. Ne desmit vai divdesmit rubļu, bet cik pienākas. Ja cilvēkam darba stāžs kopsaimniecībā bija 20 - 25 gadi, tad šīs pajas sastādīja simtus tūkstošu rubļu. Uz šī pamata tad līdztekus paju sabiedrībai veidojās arī spēcīgas piemāju, tāpat zemnieku saimniecības.

Tās zemnieku saimniecības, kuras pagastā veidojās pirmās, vienā dienā saņēma naudā, kas pienākas. Viņus neinteresēja govis, rati, viņiem bija vajadzīgs sākuma kapitāls. Tas izrādījās visai nozīmīgs, varēja iegādāties nepieciešamo. Paralēli daudz vērības veltījām, lai nodrošinātu ar darba zirgiem piemāju saimniecības, kurām nav daudz zemes un traktors apstrādei par lielu. Šobrīd šajās saimniecībās jau ir līdz 150 darba zirgiem. Piemājas un zemnieku saimniecībās ir arī ap 120 dažādu marku traktoru. Tas ir krietni vairāk, nekā šis tehnikas 1985. gadā bija kolhozā — vienīgajā saimniecībā pagastā. Tad par tādām lietām, kā traktoru privātīpašumā, vispār neviens nesapņoja.

Rezumējot gribu izcelt trīs pamatprincipus, no kuriem vadījusies un vadās mūsu paju sabiedrība.

PIRMKĀRT, izdevās paglābt no izsaimniekošanas, izvazāšanas kopsaimniecībā veidoto kapitālu, visu mantu. Privatizācija pie mums risinās plānveidīgi. Ne mēneša beigās, ne ceturksnī vai pusgadā, bet ikdienas izsniedzam pajas, ja kāds to vēlas, ja cilvēkam tās nepieciešamas savas ražošanas veicināšanai, celtniecībai, tehnikas, sēklu vai lopu iegādei, zemes apstrādāšanai un tamlīdzīgi.

Pagastā izveidojusies pat tāda situācija, ka tagad grūti iedomāties — kā varētu pastāvēt piemāju un zemnieku saimniecības, ja tām līdzās nebūtu paju sabiedrības, tās darbības. Mums ir 780 piemāju saimniecības, katra nodrošināta ar pļavām un ganībām.Nu nāk tas brīdis, kad šis platības vajadzēs savā veidā atjaunot — uzlabot zemes atdeves spējas. Kā bez paju sabiedrības tas būtu izdarāms? Piemēram, zālāju sēklas ražošana ganību un pļavu atjaunošanai. Tāpat apstrāde, arī mēslošana un citi darbi. Mēs tagad varam palīdzēt risināt ne tikai zemkopības jautājumus, kas saistīti ar zemes apstrādi un ražas novākšanu, bet arī lauku auglības celšanu. Paju sabiedrībā ļoti augstu attīstīta lopkopība, salīdzinot ar paju sabiedrības pastāvēšanas pirmo un šo gadu. Lopu ir daudz, zemes palicis mazāk, līdz ar to varēsim vairāk piedāvāt organisko mēslu piemāju saimniecībām.

Vislielākā problēma pašreiz ir ar lopkopības produkcijas realizāšanu. Uzkrājušies nepārdoti sviesta krājumi, pārturēti gaļas dzīvnieki. Piemēram, cūku svars fermā ir no 160 līdz 200 kilogramiem, kas nekad nav bijis pieredzēts un ir neracionāli. Tāpat ir ar gaļas liellopiem. Neskatoties uz to, ka savos veikalos pārdodam tonnām gaļas izstrādājumu, pārpalikums vienalga ir liels, ko nejaudājam realizēt pat par viszemākajām cenām. Piemēram, saldkrējuma sviests ar apgrozījuma nodokli maksā 75 santīmus, bet vēl šī gada janvārī sviestam bija liels pieprasījums arī par 1 latu un 10 santīmiem kilogramā. Cena, tātad, krītas. Tas saistīts ar to, ka atbilstoši savam potenciālam daudz ražojam. Bet tas, ka lētāki kļūst produkti, ir tikai tautas labā.

Toties rūpniecības produkcija, kura nepieciešama lauksaimniekiem, lētāka nepaliek. Otrādi. Salīdzinot ar to, kas bija pirms trim gadiem, tagad jau divsimt reizes dārgāka. Tādas «pārvērtības» notikušas pat ar parasto slauceni, kas līdz inflācijai maksāja nedaudz vairāk par rubli.

Teiktais nenozīmē, ka mums ir viegla dzīve. Nē, rit saspingts un nopietns darbs ikdienā, paju sabiedrībā tas attiecas gan uz ekonomisko dienestu, gan uz visu līmeņu vadītājiem. No viņiem atkarīga ir visu pagasta cilvēku labklājība.

OTRKĀRT, līdz ar paju sabiedrības izveidošanu vienlaicīgi tika risināti jautājumi par izmaiņām saimniekošanas sistēmā, kura bija izstrādāta pēdējos trijos gadu desmitos. Nācām pie secinājuma, ka jāizslēdz starpnieks preces ceļā no ražotāja pie patērētāja. Sevišķi mazumtirdzniecībā. Mēs tam bijām jau gatavi. Gaļas pārstrādes cehs sāka darboties ar pilnu jaudu, kur ražojam plaša sortimenta produktus — piecu līdz sešu veidu desas un kūpinājumus, subproduktus un citu. Atvērām savus veikalus Riebiņos, Preiļos un Daugavpilī, kopā ņemot to ir septiņi.

Pateicoties tam, mums pastāvīgi ir apgrozības līdzekļi, savlaicīgi varam izmaksāt algas darbiniekiem, izdarīt citus maksājumus. Bet galvenais tomēr tas, ka pircējam prece ir lētāka par 20 - 40 procentiem, jo izpaliek pārstrādātāja uzcenojums. Nebūtu mums gaļas vai piena pārstrādes cehu, viss ietu secen — uz gaļas kombinātu, siera rūpnīcu, maizes kombinātu. Paju sabiedrība pati ražo graudus, pienu, audzē lopus, pati arī pārstrādā šo produkciju dažādos pārtikas veidos. Problēma, kā jau teicu, ir tikai viena — pieprasījums nav tik liels, cik piedāvājam.

TREŠKĀRT. To būtībā esmu pateicis pašā sākumā. Tas ir, kā mēs sekmējam piemāju un zemnieku saimniecību veidošanu un darbību. Lauksaimniecības īpatnība ir tā, ka neko nevar izdarīt uz mūžīgiem laikiem. Teiksim, šodien apari, iesēji, rudenī novāci, bet nākamgad atkal jāsēj. Periodiski jāatjauno arī ganības.

Mūsu piemāju saimniecības saņēma gatavas platības pļaušanai un lopu ganīšanai. Tās nolietojas un divu trīs gadu laikā tikai ar paju sabiedrības atbalstu jāpanāk atjaunošana. Ja paju sabiedrībai nebūs vajadzīgo sēklu, nevarēs palīdzēt apstrādāt šīs platības. Galu galā strādājuši visi kopā esam savā labā. Turpmāk domājam sniegt zemniekam dažādus servisa pakalpojumus.

Tomēr gribu atzīmēt, ka ne visi paju sabiedrības locekļi ir vienlīdz apzinīgi un atbildīgi, labi izturas pret kopīgo mantu, nevar cerēt, ka tas tik ātri izveidosies, tomēr absolūtais vairākums sapratuši, kas ir paju sabiedrība un kāda viņu loma tajā.

Stāstījumu pierakstīja
A.Rancāns

Cienījamie Latvijas Tautas frontes dalībnieki!

Noslēdzies nozīmīgs mūsu valsts atjaunošanas posms — ievēlēta Latvijas Republikas 5. Saeima. Īstenotas tādas mūsu ieceres, kuras organizācijas dibināšanas laikā daudziem šķita pārdrošas. Taču jaunās Saeimas un valdības priekšā vēl joprojām daudz neatrisinātu politisku, ekonomisku un sociālu problēmu. Diemžēl vēlēšanu rezultātā LTF palikusi bez pārstāvniecības Saeimā un līdz ar to ir apdraudēta mūsu programmas mērķu sasniegšana. Jāatzīst, ka mūsu neveiksmju cēloņi saistās arī ar mūsu organizācijas nesakārtotību — nebija veikta precīza dalībnieku apzināšana, daļa no tiem vēlēšanu kampaņā atbalstīja citus sarakstu.

Lai šīs kļūdas novērstu pašvaldību vēlēšanās un efektīvi pārorientētu organizācijas darbību uz ārpusparlamentārās darbības formām, LTF Dome nolēmusi līdz 1993. gada 1. oktobrim veikt LTF dalībnieku pārreģistrāciju. Tās gaitā vēlamies noskaidrot arī jūsu viedokli par mūsu organizācijas turpmāko likteni. Droši vien, agrāk vai vēlāk, LTF būs jāpārveidojas par politisku partiju. Taču uz to ir iespējamas trīs atšķirīgas virzības:

1. Saglabājam līdzšinējo statusu — politiska organizācija, atbilstoši LTF 5. kongresa statūtiem. No politiskas partijas mēs pašlaik atšķiramies vienīgi ar to, ka ierindas dalībnieka līmenī tiek pieļauta citu partiju biedru līdzdalība. Saskaņā ar šiem statūtiem sakārtojam savas organizācijas struktūras un pirms nākamajām Saeimas vēlēšanām kārtējā LTF kongresā pārveidojamies par partiju vai iekļaujamies plašākā nacionālo organizāciju apvienībā — Nacionālās vienības partijā.

2. Jāsasauc LTF ārkārtas kongress, kura laikā uz Rīcības programmas un programmas 5. Saeimai «Esi saimnieks savā zemē!» pamata LTF varētu pārveidoties par partiju.

3. Jāsasauc LTF ārkārtas kongress, kura laikā, mainot LTF statūtus, organizācijas iekšienē tiek izveidots tās politiskais kodols — partija. Kopumā visa LTF turpina darboties politiskas organizācijas statusā.

Pārreģistrācijas anketas jūs varat saņemt sava rajona LTF nodaļā vai LTF mītnē Vecpilsētas ielā 13/15.

Uldis AUGSTKALNS,
Latvijas Tautas frontes
priekšsēdētājs

Sociāli ekonomiskais stāvoklis rajonā 1993. gada 6 mēnešos

Viena statūtsabiedrības (paju sabiedrības) biedra ienākums no gada sākuma vidēji mēnesī bija 14 lati.

Mēneša vidējais ienākums šā gada jūnijā valsts un pašvaldību rūpniecības uzņēmumos strādājošiem sasniedza 45 latus, valsts celtniecības uzņēmumos strādājošiem — 42 latus, pārējos valsts uzņēmumos un organizācijās, kuras nefinansē no budžeta, 41 latu un kuras finansē no budžeta — 39 latus.

Mazumtirdzniecības preču apgrozījums 1993. gada janvārī — jūnijā sasniedza 2694383 latus, kas, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, faktiskajās cenās palielinājies 1,2 reizes, bet salīdzināmajās cenās samazinājies par 35 procentiem.

Galvenās tirdzniecības organizācijas — patērētāju biedrību savienības — mazumtirdzniecības preču apgrozījums, ieskaitot sabiedrisko ēdināšanu, 1993. gada sešos mēnešos sasniedza 1732738 latus un, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, salīdzināmajās cenās samazinājies par 55 procentiem.

Maksas pakalpojumu realizācijas apjoms šā gada sešos mēnešos sasniedza 473656 latus.

1993. gada sešos mēnešos rajonā dzimuši 288 cilvēki, miruši 365. Reģistrētas 116 laulības, šķirtas 87.

Lauksaimniecība

1993. gada janvārī — jūnijā statūtsabiedrības realizējušas kaušanai 2358 tonnas mājlopu un putnu (ieskaitot iepirktos no iedzīvotājiem pēc līgumiem) jeb par 42 procentiem mazāk nekā iepriekšējā gada attiecīgajā laika periodā.

Produktīvo lopu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu paju sabiedrībās samazinājies: liellopi — par 53 procentiem, cūkas — par 68 procentiem, aitas — par 55 procentiem.

Pēc mājlopu uzskaites rezultātiem uz 1. jūliju lopu skaits zemnieku saimniecībās salīdzinājumā ar uzskaiti un 1993. gada 1. janvāri palielinājies: liellopi — par 25 procentiem, cūkas — par 38 procentiem, aitas — par 27 procentiem.

Statūtsabiedrībās 1993. gada sešos mēnešos izslaukts 8050 tonnas piena jeb par 53 procentiem mazāk nekā 1992. gada attiecīgajā periodā. Vidējais piena izslaukums no vienas govs bija 1073 kg un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo laika periodu samazinājies par 370 kg jeb par 26 procentiem.

Pieaudzis kritušo liellopu skaits salīdzinājumā ar iepriekšējā gada attiecīgo laika periodu par 33 procentiem.

1993. gada sešos mēnešos visu kategoriju saimniecībās iepirktas 2975 tonnas lopu un putnu, kas ir par 30 procentiem mazāk nekā 1992. gada sešos mēnešos, piena — 9669 tonnas (par 48 procentiem mazāk).

Lopkopības produktu vidējās iepirkuma cenas visu kategoriju saimniecībās no gada sākuma bija šādas: liellopiem 150 lati par tonnu (jūnijā — 179 lati), cūkām 457 lati par tonnu (jūnijā — 427 lati), aitām un kazām 166 lati par tonnu (jūnijā — 163 lati), pienam — 62 lati par tonnu (jūnijā — 61 lats).

Pēc noslēdzošajiem pārskatiem par sējas rezultātiem 1993. gada ražai visu saimniecību kategorijās rajonā apsēti 56598 ha sējumu, kas ir par 6272 ha jeb par 10 procentiem mazāk nekā 1992. gada pavasarī. Statūtsabiedrības un pārējās valsts saimniecības sējumu platības salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu samazinājušas par 18824 ha jeb par 51 procentu. Zemnieku saimniecības sējumu platības palielinājušas par 83 procentiem, pārējās iedzīvotāju saimniecības — par 28 procentiem. Visas saimniecību kategorijas kopā graudaugu un pākšaugu sējumu platības salīdzinājumā ar 1992. gadu samazinājušās par 4 procentiem, kartupeļu — par 2 procentiem.

Laukos turpinās privatizācijas process. 1993. gada pirmajā pusgadā paju sabiedrībās no kopējā privatizētā kapitāla nošķirti objekti par 135429 latiem faktiskajā nošķiršanas vērtībā.

Rūpniecība

1993. gada janvārī — jūnijā valsts rūpniecības uzņēmumos un uz valsts uzņēmumu bāzes izveidotajās uzņēmējsabiedrībās, patērētāju biedrību savienībā, paju sabiedrībā «Turība» un SIA, kur rūpnieciskajā ražošanā nodarbināti 50 un vairāk cilvēki, saražota preču produkcija uzņēmumu faktiskajās vairumtirdzniecības cenās 2937,3 tūkst. latu vērtībā.

Preču produkcijas fiziskais apjoms, izvērtēts salīdzināmajās cenās, 1993. gada janvārī — jūnijā, salīdzinot ar attiecīgu iepriekšējā gada periodu, samazinājies par 62,9 procentiem.

Pašreizējās cenās, salīdzinot ar maiju, jūnijā ražošanas apjomi rūpniecībā palielinājušies par 131,4 tūkst. latu.

Šā gada jūnija beigās valsts uzņēmumos un uz to bāzes izveidotajās uzņēmējsabiedrībās noliktavās esošās nerealizētās gatavās produkcijas krājumu vērtība vairumtirdzniecības cenās sasniedza 1007,1 tūkst. latu. Lielākie nerealizētās produkcijas apjomi izveidojušies Līvānu stikla fabrikā — 610,0 tūkst. Ls, Preiļu siera rūpnīcā — 179,9 tūkst. Ls, Līvānu kūdras fabrikā — 73,1 tūkst. Ls.

Rūpnieciski ražojošā personāla vidējais skaits valsts rūpniecības uzņēmumos un uz to bāzes izveidotajās uzņēmējsabiedrībās, patērētāju biedrību savienībā, paju sabiedrībā «Turība» un SIA, kurās rūpnieciskajā ražošanā nodarbināti 50 un vairāk cilvēki, janvārī — jūnijā bija 2079 cilvēki un, salīdzinot ar attiecīgu iepriekšējā gada periodu, strādājošo skaits samazinājies par 42,6 procentiem.

Kapitālā celtniecība

1993. gada 1. pusgadā valsts un pašvaldību uzņēmumos, SIA, paju sabiedrībās un pārējo uzņēmējdarbības veidu organizācijās nodoti ekspluatācijā pamatfondi 73562 latu kopajomā, apgūti kapitālieguldījumi 116351 latu vērtībā, kas salīdzināmajās cenās sastāda 12 procentus no 1992. gada 1. pusgadā apgūtajiem kapitālieguldījumiem.

Par republikas budžeta asignējumiem apgūti kapitālieguldījumi 37466 latu vērtībā, no tiem būvmontāžas darbi par 24896 latiem.

Pirmajā pusgadā rajonā nodotas ekspluatācijā dzīvojamās mājas ar 2,8 tūkstošiem kvadrātmetru kopējo (lietderīgo) platību, kas ir par 0,9 tūkstošiem kvadrātmetru mazāk nekā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā.

Celtniecības organizāciju pašu spēkiem veiktais līgumdarbu apjoms 1. pusgadā sasniedza 201588 latus, kas ir par 84 procentiem mazāk nekā 1992. gada 1. pusgadā (salīdzināmajās cenās).

Preiļu rajona Valsts statistikas nodaļa

Vai latviešu valoda un tās gramatika celta godā?

Soli pa solim ikdienā ienāk neatkarīgas valsts kārtība un atribūti, nesdami līdzi arī jaunus (vai atjaunotus vecos) nosaukumus.

Valstiski svarīgu institūciju un amatu rakstībai oficiālos tekstos jābūt vienotai. Mēs nevaram automātiski pārņemt 20.-30. gadu lietoto rakstību, jo latviešu valoda šajos gados ir attīstījusies, tās normas un lietošanas paradumi ir mainījušies.

Ar lielo sākuma burtu rakstāmi nosacīti patstāvīgu vienību un amatu nosaukumi. Valodnieku ieteikumi ir šādi:

1. Ar lielo sākumburtu rakstāms tikai pirmais vārds šādos nosaukumos:

Valsts prezidents;
Ministru prezidents;
Ministru kabinets.

Ar lielo sākumburtu rakstāms pirmais vārds ministriju nosaukumos:

Ārlietu ministrija (bet ārlietu ministrs).

2. Ar lielo sākumburtu rakstāms vārds

Saeima;
5. Saeima;
Ceturtā Saeima.

Ar lielo sākumburtu rakstāmi atsevišķu Saeimas struktūrvienību nosaukumi:

Saeimas Prezidijs;
Saeimas Kanceleja;
Saeimas Ekonomikas komisija.

3. Ar lielo sākumburtu rakstāms vārds *Satversme,* jo tas apzīmē Latvijas Republikas augstāko juridisko dokumentu (konstitūciju):

Latvijas Republikas Satversme.

Bet vispārīgā sugasvārda nozīmē vārdos *«saeima»* un *«satversme»* lietojams mazais sākumburts, piemēram, *visi piecu saeimu deputāti, jāizstrādā jauna satversme.*

Jāpiebilst arī, ka savi rakstības noteikumi ir korespondencēs, kur ar lielo sākumburtu — atkarībā no korespondences rakstura (oficiāla, lietišķa, svinīga, draudzīga u. c.) — mēdz rakstīt jebkuru vārdu, pēc autora vēlēšanās, piemēram, svinīga teksta uzrunas daļā: *Augsti godātais Prezidenta kungs!*

Lietišķa rakstura tekstos parasti ievēro neitrāla stila pareizrakstības normas.

Latvijas Republikas naudas vienību nosaukumu rakstībā jāievēro sekojošais. Latam paturēts tradicionālais saīsinājums — *Ls* (bez punkta), turklāt kancelejas stilā, lietvedībā (statistikas pārskatos, cenrāžos, cenu zīmēs u. c.) tas parasti rakstāms pirms attiecīgās naudas summas: *Ls* 450 (kā tas tradicionāli lietots Latvijā un parasts arī starptautiskajā praksē). Ja tiek minēti santīmi (kas ir lata simtdaļas), tos raksta aiz komata, piemēram, cena *Ls* 0,05. Lasot vai ciparu izteiksmi atšifrējot vārdiem, lietojama latviešu valodā parastā vārdu secība: četri simti piecdesmit latu, pieci santīmi u. tml. Santīma pieņemtais saīsinājums ir *s* (tekstā tas var būt arī *sant.*).

Šo pareizrakstību nav ievērojuši mūsu tirdzniecības darbinieki, un visos pilsētas veikalos cenu zīmes ir noformētas nepareizi.

Laiks atradināties no *«dotajiem momentiem», «rezumēšaņas», «abižošanas», «tupikiem»* un daudziem citiem ievazātiem valodas sārņiem. Viena vai pat divas paaudzes nav iemācītas atšķirt saikli *«ka»* no laika apstākļa vārda *«kad»* un nemāk tos pareizi lietot. Bieži nepareizi lietoja, ari apstākļa vārdu savienojumu *«kaut kur».*

Preiļos pie maizes veikala atrodas sludinājumu un reklāmas stends. Kādreiz tas bija iestiklots un kurš katrs te nevarēja pielīmēt vai piespraust savu afišu vai no burtnīcas izplēstu lapiņu, lai paziņotu, ka pārdod *«cuku», «maju», «masinu» u. c.*

Arvien «oriģinālākas» noformējuma ziņā parādās lauku KN afišas. To izskats liecina ne tikai par kultūras darbinieku bezgaumību, neprasmi, bet arī valodas nezināšanu. Pagājušajās brīvdienās kāds lauku kultūras namiem aicināja jauniešus uz *«Diseni».* Laikam cilvēks, kas rakstīja šo «afišu», domāja, ka vārds *«diskotēka»* nekādi dejot gribošos nepievilinās, bet *«disene»* — tas nu gan ir kaut kas!

Kādreiz šis reklāmas stends bija iestiklots, bija arī atbildīgais, kurš atvēra vaļā skatlogus, lai ievietotu afišas. Varbūt ir pienācis laiks to sakārtot, lai pilsētas centrā pretī valdes ēkai, blakus baznīcai būtu vieta, kur izvietotā reklāma priecētu acis ar gaumīgu noformējumu un gramatiski pareizu tekstu, arī «sludeklīšu» lapeles neplandītos vējā, bet būtu kārtīgi piestiprinātas un pareizi uzrakstītas un par attiecīgu samaksu pilsētas valdē atbildīga darbinieka ievietotas. Valsts valodas inspekcijai un pilsētas administratīvajai komisijai būtu jāuzliek attiecīgi naudas sodi gan par valodas likuma neievērošanu, gan par šāda veida reklamēšanos. Varbūt tā papildināsies pilsētas pieticīgais budžets un citiem būs mācība un atgādinājums, ka mēs dzīvojam civilizētā zemē. Autorus taču viegli atrast, jo uz savas produkcijas tie atstāj telefona numurus un adreses.

Tuvojas 15. augusts. Cauri Preiļiem ies simtiem svētceļnieku no malu malām. Sakārtosim savu pilsētu, lai neizskatītos smieklīgi ne savās, ne svešu cilvēku acīs!

T.Elste

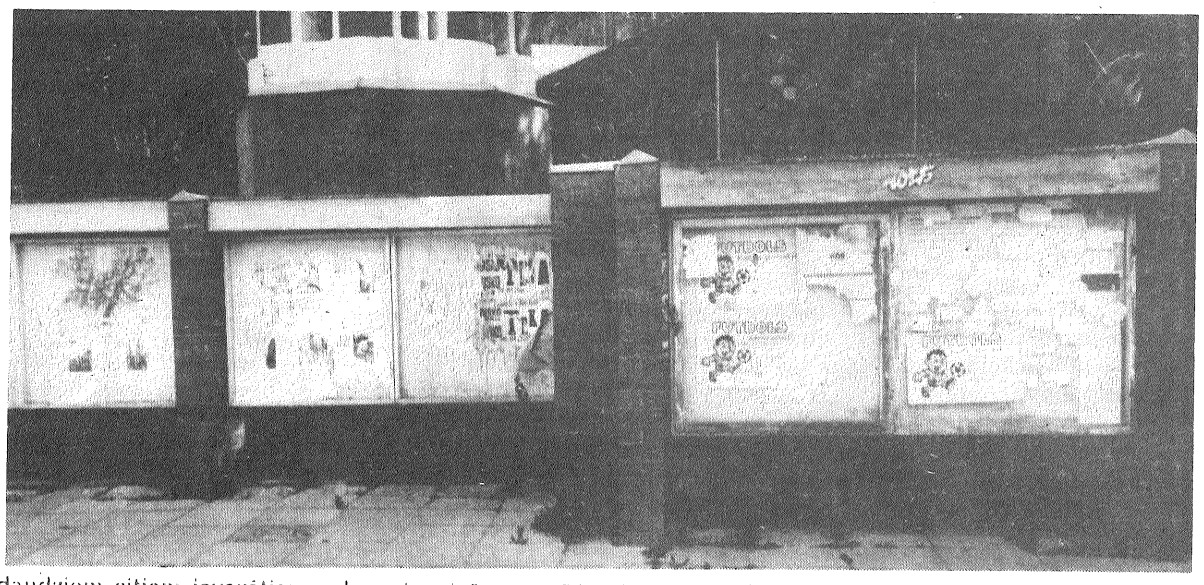

Attēlā: sludinājumu un reklāmu stends Preiļos.

J.Silicka foto

TRĪS NEDĒĻAS VESELĪBAS

Labi gan, ka šajā nometnē gadījās būt pirmdien, bet nevis otrdien, kas jau iepriekš tika izziņota par raudāšanas dienu, un mazie vai visi nopietni solījās, ka būšot liela asarošana. Jo citādi nemaz nevarot no šejienes šķirties. Diez ko domāja audzinātāji, klausoties šajos par kvēlu pieķeršanos liecinošajos vārdos, taču viņi smaidīja. Smaidīja arī bērnu invalīdu nometnes vadītāja, sabiedriskā kārtā — Latvijas Bērnu fonda rajona nodaļas priekšsēdētāja Valentīna Liniņa, kura uz trim nometnes pastāvēšanas nedēļām bija nolikusi malā rūpes par savu maizes darbu — Salas pamatskolu. Bet atzinās, ka pirmajās dienās gan tik viegli ap sirdi nebijis. Zāļu un medicīniskās aprūpes lietas likušas krietni panervozēt, kamēr beidzot viss ar rajona galvenā ārsta pretimnākšanu veiksmīgi nokārtojies. Nometnes dzīve iegājusi normālās sliedēs, un ticis darīts viss, lai 25, no savām slimībām noguruši un nervozi, bērni labi atpūstos, pa pilnam izbaudot vasaru, ūdeni, sauli. Bet papildus zāļu tā arī nevienam neievajadzējies, ja neņem vērā kādu nobrāztu kāju vai puņķošanos. 13 bērni te uzturējās no Rudzētu palīgskolas, bērni ar dažādiem attīstības traucējumiem, kuru, iespējams, nebūtu, ja viņiem vispār būtu mājas, un nomodā gādīgas mātes. Audzinātāji stāstīja, kā vakaros bijis ap sirdi, ieraugot, ka šie bērni sēd gultā un ilgi šūpojas uz priekšu un atpakaļ kaut ko dūcot. No agras bērnības neapmīļota bērna sindroms. Un kā tagad, pēc triju nedēļu atpūtas, gulēt viņi noliekoties daudz ātrāk. Bet skaidrs arī tas, ka necik ilgam laikam šī ūdens procedūrās, saulē, masāžās, ikvakara pirtī, labā uzturā, sportošanā gūtā pozitīvā lādiņa nepietiks.

— Jā, bet es te gribu pierakstīt, kā sauc jūsu masāžisti, — jautāju līvānietim Valdim L., kas pats ir iesaistījies sarunā, uzskatot, ka par sveša cilvēka ierašanos nometnē viņam ir jābūt pilnīgā lietas kursā.

— Nu, es īsti nezinu, — trīspadsmitgadīgais Valdis atbild, — bet viņa ir smuka kā puķīte.

«Smukā puķīte» tepat vien stāv, mīļi ap pleciem apņēmusi mazo Ediju no Rudzētiem. Edijs nav ilgi lūdzams uz dziedāšanu, kopā ar Jūliju viņš palaiž savu balsi pāri Eikša ūdeņiem. Te nu ir liktens joki. Ar vienu roku viņš puisēnam ir iedāvājis apbrīnojamu balsi, ar otru — pārāk daudz no viņa ņēmis...

Tatjana Šaginova ir preiliete, uz nometni atvedusi savas abas slimās meitiņas, reizē šo laiku strādā arī par audzinātāju. Kopā ar Daini Meņšikovu un Valdi Ivdri. Labi, ka šogad nometnē bijuši arī vīrieši, kas ar zēniem var uz pirti aiziet un citas vīriešu lietas kārtot, sarīkot pasportošanu. Tā, lai bērni nejustu savas slimības, savas procedūras, zāļu dzeršanu. Tas esot izdevies. Aizgūtnēm bērniem ir ko stāstīt par piedzīvotot — Neptūna svētkiem, kur Valdis bijis Neptūns, bet līvāniete Igita un rožupiete Inga — nāras, par ekskursijām uz Aglonu, Aizkalni, Preiļiem, par braukšanu pa ezeru, par zīmēšanu, spēlēšanos, ogošanu, sēņošanu, zāļu tēju lasīšanu. Par dzimšanas dienām un vārdadienām, kad piecepti pīrāgi un gaviļnieks krēslā nests pie galda, par raķešu šaušanu, par cepurītēm, kuras tieši todien tapa atvadu ballei, par makšķerēšanu. Uzmanīgi sekojot sarunai un vienlaicīgi arī pludiņam, ūdens malā ilgi un pacietīgi stāv kāds makšķernieks un kad jautāju, kā šo zēnu sauc, tas samulsis pazūd, lai pēc brīdiņa parādītos ar baltu lentu rokā. Kad audzinātāja to īsajos mātos ir iemeistarojusi par kupju pušķi, apjēdzu savu kļūdīšanos. Bet Linda neapvainojas. Pašas vaina vien bijusi, ka šodien aizmirsusi šo sievišķības pazīmi.

Jānis no Rudzētiem ir visrunīgākais. Viņam šodien esot arī ļoti daudz darīšanu, jāsalasa puķes un jāizgatavo cepurīte mīļajai pavārei. No tās viņš šķirties nevarot un pats braukšot uz Preiļiem un iešot pie viņas ciemos. Pie Vaļas arī noteikti. Vaļa — tā visiem nometnes bērniem ir pati Valentīna Liniņa. Tie, kuri naktīs modušies raudādami, tie arī saukuši «labo Vaļu» un «manu Vaļu», un viņai aizvien kāds grib ierausties klēpī, vai vismaz pieglausties. Pati četru meitu māmiņa būdama, Valentīna ļoti labi saprot šo mazo, slimo cilvēciņu sirdis un jūtas, saprot arī tās māmiņas, kas ar lielu pateicību jau priekšpēdējā dienā atbrauca saviem bērniem pakaļ un teica, ka pirmo reizi iznācis nedaudz atpūsties. Un nopūšas par Rudzētu bērniem. Viņiem visiem, kas bija nometnē, nav māju. Bez tām viņi šodien ir tādi, kādi ir. Tieši tāpēc viņi tik ļoti pieķērušies pie nometnes pieaugušajiem ļaudīm un, acīmredzot, ilgi to neaizmirsīs.

Nometnes, vienīgās tāda veida Latgalē, galvenais sponsors — Bērnu fonds. Bet arī rajonā atrasti līdzjūtīgi ļaudis. Preiļu siera rūpnīca ik nedēļas ir devusi sviestu un krējumu, līdzekļus devusi arī Preiļu banka, uzņēmējs Terentjevs, degvielu — Serkova kungs. Trikotāžas fabrikas direktors atvēlējis maisu ar atgriezumiem. Kas tur sevišķs, liekas. Bet cik sajūsmas esot bijis un kādas tik leļļu kleitas nepiešūdinātas. Rajona valde atvēlējusi mašīnu visām reizēm, kad sagādājami un pievedami produkti. Bet pats veiksmīgākais atradums nometnei esot bijusi brīnišķīgā pavāre Broņislava Lauska no Preiļiem, kura piecreiz dienā visus ēdinājusi un pirmo dienu laikā nevienā ēdienreizē neatkārtojies neviens ēdiens. Pati Broņislava Lauska teica, ka jūtoties satriekta, tik cieši satiekoties ar šiem likteņa pabērniem, un jau tādēļ vien griboties, lai bērniem tiek kas labāks.

— Šie bērni kā pie salmiņa ezera vidū, tā viņiem dzīvē ne pie kā nav turēties. Viņiem nav kam atdot savu mīlestību, nav no kā to saņemt.

* * *

No malas visu šo kņadu vērojot, pavisam citas domas galvā galvenajam šīs sporta bāzes saimniekam Jānim Kokinam:

— Pirms nometnes atklāšanas painteresējos Preiļos par izmaksām karstajam ūdenim, aukstajam. Visu šo laiku bērniem taču augu diennakti dabūjams karstais ūdens. Tiklīdz es sarēķināju pēc tādām cenām kā Preiļos, viss, par nometni neviens nespēj samaksāt. Bet mēs, Preiļos dzīvodami, taču tā maksājam? Nu, labi, sarēķināsim citādi. Nav noslēpums, ka var iepirkt kurināmo gan lēti, gan dārgi. Sarēķināsim, cik iznāktu, ja tas būtu iepirkts izdevīgi. Bet tad man pašam jāsaķer galva, kādas cenas par komunālajiem pakalpojumiem es maksāju Preiļos! Kā te īsti ar to ekonomiju ir? Man ir aizdomas, ka neviens pat nepapūlas pacensties, lai iznāktu lētāk...

Bērnu invalīdu nomentē «Eikša stariņš» ielūkojās

L.Rancāne

Cienījamie zemnieki, lauku māju īpašnieki!

Jau ar nākošo gadu Latvijā būs populārs «zaļais tūrisms». Jau pašlaik ir jūtama ārzemnieku ieinteresētība par mūsu dabu, dzīvi. Latvijas samērā neskartā, mežonīgā daba ir tieši tas, kas viņiem vajadzīgs. Daudziem ir pa prātam Latvijas meži, samērā tīrie ūdeņi, putnu, zvēru daudzveidība. Tādēļ katram kārtīgas lauku sētas saimniekam, kā arī citu tūrisma objektu īpašniekiem (kempingi, viesnīcas, kafejnīcas u. c.) ir iespēja labi nopelnīt, izmitinot kaut dažus savā mājā. Pašlaik tiek apzinātas zemnieku sētas u. c. objekti, kas var piedāvāt kaut nelielas ērtības un ir gatavas tūristu uzņemšanai. Līdz rudenim tiks izdots krāsains katalogs, kas paredzēts izplatīšanai ārzemēs. Tajā varam iekļaut arī jūsu saimniecību. Klientu pieplūdums atkarīgs no katra piedāvātās programmas daudzveidības. Vienas tūristu ģimenes nedēļas uzturēšanās atsver divu govju gada ienākumu. Tas būs labs papildinājums jūsu saimniecības budžetā. Zvaniet mums līdz 15. augustam — Tūrisma asociācijai «Lauku ceļotājs». Mūsu reģionālie centri ir visā Latvijā. Jūs aicina Rietumlatgales reģionālais centrs Jēkabpils rajona Vīpē. Sadarbosimies, Jēkapils un Preiļu rajona saimnieki! Mēs gādājam par klientiem, jūs — par to apkalpošanu.

Informācija pa telefonu 252-75716 no 9.00 līdz 13.00 un 252-75641 pēc 21.00, Aglonā — 15465 (Juris Čakuls).

Andris Vilciņš
Tūrisma Asociācija «Lauku ceļotājs»

Esiet profesionālis savā biznesā — pārējo uzticiet LMBA!

Šobrīd katram, kas nodarbojas ar uzņēmējdarbību, ik dienas nākas saskarties ar daudziem šķēršļiem, kas bieži vienam ir grūti atrisināmi. Visbiežāk tie ir informācijas un zināšanu trūkums, kredītu nepieejamība, likumdošanas nepilnības, nodokļu politikas svārstības.

Lai risinātu šīs un citas mazo un vidējo uzņēmumu problēmas, tika dibināta Latvijas Mazā Biznesa Asociācija (LMBA). Šobrīd tā apvieno vairāk nekā simts Latvijas uzņēmumu — gan ražotājus, gan tirgotājus.

Asociācija savām dalīborganizācijām piedāvā:

— mazo un vidējo uzņēmumu pārstāvniecību;

— informāciju par biznesa priekšlikumiem, projektiem Latvijā un ārzemēs;

— seminārus par asociācijas biedrus interesējošiem tematiem, LMBA dalībnieku piedalīšanos starptautiskās apmācību programmās;

— LMBA dalīborganizāciju konsultācijas un pakalpojumus.

LMBA birojs regulāri izsūta informācijas biļetenu, kurā atrodami jaunākie biznesa piedāvājumi, informācija par biznesa aktivitātēm Latvijā un ārzemēs, LMBA dalīborganizāciju informācija, jaunākā likumdošana.

LMBA dalīborganizācijas ir dažādu nozaru firmas, tādēļ asociācijā ir izveidojies «iekšējais tirgus» — jebkurš uzņēmējs var atrast palīdzību daudzos interesējošos jautājumos, kā, piemēram, saņemt konsultāciju, izgatavot firmas atribūtiku, iegādāties automašīnu vai ofisu tehniku utt.

Asociācijai ir kontakti ar vairāk kā 40 ārzemju firmām, organizācijām, vēstniecībām. 1992. gada 1. jūlijā LMBA tika uzņemta Eiropas Mazo un Vidējo Uzņēmumu Asociāciju Konfederācijā kā pilntiesīga locekle.

Sīkāka informācija par LMBA ir pieejama LMBA birojā, Rīgā, Elizabetes ielā 45/47, 501. istabā, tel. 332922, fax 334807.

Uz redzēšanos LMBA!

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektdiena, 6. augusts

LATVIJAS TV I

19.00 Ziņas. 19.10 Arēna. 19.30 Dok. filma. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 No cikla Balets, balets... 23.00 Nakts ziņas.

LATVIJAS TV II

18.30 BBC World Service. 19.00 Ēterā - Jūrmalas TV. 19.25 Sprīdīša dzimšanas diena Talsos. 19.50 Represētie Latvijas valstsvīri. 20.30 Panorāma. 21.00 Spektra pielikums. 21.30 Kinožurnāls Latvijas hronika. 21.45 Ziņas. 22.00 Illa - novērošanas punkts. Mākslas filma. 2. sērija. 23.05 Mikrofona muzikālā televīzija. 23.10 Ēterā - Latgales TV. 23.40 Rokasbumba.

OSTANKINAS TV

5.00 Ziņas. 5.20 Rīta vingrošana. 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Mult. filmas. 8.55 Noturies seglos. Mākslas filma. 10.00 Koncerts. 10.10 Ceļotāju klubs. 11.00 Ziņas. 11.20 Amerika un M.Taratuta. 11.50 H.K.Andersens. Neglītais pīlēns. Leļļu teātris. 12.50 Dzīves sīkumi. 7. un 8. sērija. 13.50 Mult. filma. 14.00 Ziņas. 14.25 Bridžs. 14.50 Biznesa mācība. 15.05 Bitīte Maija. 15.55 Koncerts. 16.10 Tehnodroms. 16.20 Rokstunda. 17.00 Ziņas. 17.20 Krievijas bērza zariņš. 17.40 Kāds būs laiks? 17.45 Cilvēks un likums. 18.15 Amerika un M.Taratuta. 18.45 Brīnumu lauks. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Nedēļas cilvēks. 20.55 Anglijas mākslas filma. 6. sērija. 21.55 Skatiens un citas programmas piedāvā... 0.25 Vimbldona-93.

Sestdiena, 7. augusts

LATVIJAS TV I

9.00 Kārumnieks. 9.15 Dzied koris Zīle. 9.55 Karaliene Bona. Mākslas filma. 2. sērija. 18.00 Ziņas. 18.05 Bērniem. 18.45 Spēle. 19.30 Portretskice. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Dziesma manai paaudzei. 21.25 Ā.Vatkīns. Benetu ģimenes noslēpums. TV iestudējums. 23.25 Durvis-93.

LATVIJAS TV II

14.55 LatLoto. 32. izloze. 15.00 Mini Miss'93. 18.00 Aglonas - pasaules svētnīca. 18.55 Koncerts. 19.05 Reģionālās TV piedāvā... 19.30 Ziņas. 19.40 Kristīgā pasaule. 20.00 Mikrofona muzikālā televīzija. 20.30 Panorāma. 21.00 Smaiļošana un kanoe airēšana - šodien un rīt. 22.05 Illa - novērošanas punkts. Mākslas filma. 3. sērija.

OSTANKINAS TV

6.00 Ziņas. 6.25 Rīta vingrošana. 6.35 Mult. filma. 6.45 Lietišķa cilvēka sestdienas rīts. 7.30 Sports un izredzes. 8.05 Maratons-15 piedāvā... 8.30 Bumerangs. 9.00 Autogrāfs - sestdienā. 9.30 Krievu pasaule. 10.10 Aviokosmiskais salons. 10.25 Varas pārstāvji. 10.40 Eiropas meistarsacīkstes ūdenssporta veidos. Peldēšana. 11.10 Privātīpašnieka ābece. 11.25 Mūzikas kiosks. 11.55 I Vispasaules krievu literatūras kongresā. 12.40 Raksturdeja. 13.25 Tāds, lūk, kino... 14.00 Ziņas. 14.25 Princis un nāriņa. 14.50 Dzied A.Bajanova. 15.20 Nauda un politika. 15.50 Ultra-si. 16.30 Izredzētie un tauta. G.Alijevs. 17.00 VI starptautiskajā festivālā Kolmārā. 18.00 Kas? Kur? Kad? 18.50 Hjūstonas bruņinieki. Mākslas filma. 6. sērija. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Gaišzilais un pelēkais. Mākslas filma. 6. sērija. 21.35 Studija rezonanse piedāvā... Kankāns. 21.55 Jalta - Maskava. Tranzīts-93.

Svētdiena, 8. augusts

LATVIJAS TV I

9.00 Garīgā mūzika. 9.55 Visu vai neko! 18.00 Ziņas. 18.05 Dziesmu svētku dienasgrāmata. 18.30 Mīlestības pinekļi. 3. daļa. 19.00 Mult. filma. 19.15 Skabargas stāsti. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.15 Mūsu kinonedēļa. 20.30 Panorāma. 21.20 Miss Latvija-93 pirms un pēc... 22.00 Pasaules ritmi.

LATVIJAS TV II

15.20 Vienkārši - Marija. 17.40 Aerobika. 18.00 Futbols. 19.45 Ziņas. 19.55 5 minūtes par savu naudu. 20.00 Karaoke Rīgā. 1. daļa. 20.30 Panorāma. 21.10 Ticība, cerība, mīlestība. 21.40 Karaoke Rīgā. 2. daļa. 22.10 Finansu vaboles. Īsfilma. 23.00 Motokross Baltijas Kauss'93.

OSTANKINAS TV

6.00 Ziņas. 6.20 Rīta vingrošana. 6.30 Autošovs. 6.45 Tehnodroms. 7.00 Gara spēks. 8.00 Centrs. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Kamēr visi mājās. 9.30 Sportloto izloze. 9.45 Paildziniet savu jaunību! 11.00 Militārā rēvija. 11.30 Zem «Pī» zīmes. 12.30 Izvēlas jaunā paaudze. 13.00 Mult. filma. 13.10 Kusto komandas zemūdens odiseja. 14.00 Ziņas. 14.20 Dialogs tiešajā pārraidē. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Kaspers un viņa draugi. Īstie spoku mednieki. Mult. filmas. 16.45 Starptautiskā programma Panorāma. 17.25 Amatniecība. 17.30 Ziņas. 17.45 Balerīnas benefice. 18.40 Kāds būs laiks? 18.45 XX gadsimta dinozauri. Mākslas filma. 21.00 Nedēļas notikumu apskats. 21.45 Sportiska nedēļas nogale. 22.00 Ūdenspolo. 23.00 Ziņas. 23.25 Rīta zvaigzne - vakara programmā.

Sveicam kāzu dienā

Elitu Čepuli un Andri Lielojuri

Krastiņu ģimene Dobelē

Preiļu rajona paju sabiedrība «RAINIS» 1993. gada 3. septembrī plkst. 10.00 skolas zālē rīko kopsapulci.

Lūdzam ierasties uz kopsapulci, ņemot līdzi paju kartes.

Līdz 1993. gada 14. augustam var pieteikties uz atlikušajiem liellopiem, graudiem un sējumiem par naudu un pajām.

NELSS Ltd pērk

- apzāģētus skujkoku materiālus, cena 100-190 DM/kub.m,
- neapzāģētus egles dēļus, cena 55-85 DM/kub.m,
- taras dēlīšus, cena 100-130 DM/kub.m.

Tūlītēja samaksa. Reģionālā pārstāvniecība Madonā, Saieta laukumā 2 no 9.00 līdz 16.00. Tālr. 21662, 21019, fax 21132.

Sākot ar 6. augustu, no Līvāniem sāks kurset autobusi uz sekojošiem maršrutiem:

1. «Līvāni — Steķi»

plkst. 5.30 no Līvāniem uz Steķiem
un plkst. 6.28 no Steķiem uz Līvāniem pirmdienās, trešdienās, piektdienās, svētdienās,
plkst. 19.10 no Līvāniem uz Steķiem
un plkst. 20.08 no Steķiem uz Līvāniem pirmdienās, trešdienās, piektdienās,
plkst. 17.50 no Līvāniem uz Steķiem
un plkst. 18.48 no Steķiem uz Līvāniem svētdienās.

2. «Līvāni — Preiļi»

plkst. 9.00 no Līvāniem uz Preiļiem
un plkst. 16.30 no Preiļiem uz Līvāniem pirmdienās, piektdienās.

3. «Līvāni — Mežancāni»

plkst. 8.50 un 16.00 no Līvāniem uz Mežancāniem
un plkst. 9.30 un 16.40 no Mežancāniem uz Līvāniem trešdienās.

4. «Līvāni — Sergunta»

plkst. 7.30 no Līvāniem uz Serguntu
un plkst. 8.08 no Serguntas uz Līvāniem pirmdienās, trešdienās, piektdienās, svētdienās,
plkst. 17.40 no Līvāniem uz Serguntu
un plkst. 18.10 no Serguntas uz Līvāniem pirmdienās, trešdienās, piektdienās.

Gadījumā, ja autobusus izmantos pārāk mazs pasažieru skaits, tie tiks slēgti.

Jēkabpils autobusu parka administrācija

VALSTS VIŠĶU LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKUMS turpina audzēkņu uzņemšanu 1993./94. mācību gadam sekojošās specialitātēs:

1. «Lauksaimniecība» ar specializāciju «Lauksaimniecības mehanizācija» (apmācība latviešu un krievu valodās), apmācības laiks 3 gadi 10 mēneši.

2. «Lauksaimniecība» ar specializāciju «Dārzkopība» (apmācība latviešu un krievu valodās), apmācības laiks 3 gadi 10 mēneši.

3. Arods — «Lauku māju saimniece» ar specializāciju «Dārzkopība» (apmācība latviešu valodā), apmācības laiks 2 gadi 10 mēneši.

Dokumentus pieņem līdz š.g. 10. augustam tehnikuma mācību daļā.

Tehnikuma adrese: LV - 5480, Daugavpils raj., p.n. Viški - I, Valsts Višķu l/s tehnikums.

Sīkāka informācija pa tālruņiem 72388 vai 72135.

1993. gada 12. augustā plkst. 9.00 Stradiņu medpunkta telpās notiks paju sabiedrības «Ezerciems» BIEDRU KOPSAPULCE jautājumā par zemes iznomāšanu. Paju biedriem ierašanās obligāta.

Valde

Paju sabiedrības «Ezerciems» valde paziņo, ka ir saņemti iesniegumi par linu kaltes Dubencā atsavināšanu. Par pajām pārdos Daugavas fermas jaunlopus. Pieteikties līdz 1993. gada 20. augustam.

Valde

SIA «Jaunjelgava» 7. augustā no plkst. 8 Preiļu tirgū un no plkst. 13 Līvānu tirgū pārdos 10 l piena kannas, 10 l piena nostādināmās kannas, slaucenes, rīves, toršu formas un citas preces.

Pārdod

motociklu Jawa-350 labā tehniskā kārtībā. Tālrunis 18354;

* * *

jaunas saldējamās kameras, divkameru ledusskapjus, televizorus. Tel. 24292, 21151;

* * *

ķēvi. Tel. 15338 no 8 līdz 16;

* * *

četrus zirgus vai MAINA Preiļos, Brīvības ielā 32. Tel. 23830;

* * *

darba zirgu. Tel. 23875;

* * *

govi. Tel. 21598;

* * *

govi. Tel. 44407;

* * *

gāzes balonus. Tel. 55683;

* * *

2 istabu dzīvokli ar ērtībām Preiļos dzīvokļu maiņas veidā. Tel. 21541;

* * *

IŽ ar blakusvāģi. Tel. 56693;

* * *

traktora piekabes 1 PTS-4 un ROU-6 un saliekamo metāla garāžu. Tālr. 22754 un 24391;

* * *

televizoru Horizonts-465, PAL-SEKAM, MD, SCART, DV, 1993. g. izl. Tel. 24133;

* * *

«Jawa 350/638». Tel. 22225;

* * *

motobloku MB-1 ar pilnu inventāru un «Jawa 350/638» labā tehniskā kārtībā. Tel. 23608;

* * *

GAZ-51 braukšanas kārtībā. Tel. 30549;

* * *

traktoru DT-75, 280 darba stundas, vai MAINA pret DT-25 vai pret TMA-40. Ir varianti. Vārkavas pag., Ančkinos. Upenieks.

Pērk

ūdens destilatoru. Tel. 23005. Zvanīt pēc 18.00.

Maina

4 istabu dzīvokli (98 kv. m) ar garāžu un piemājas zemi 0,04 ha pret 1,5 vai 2 istabu dzīvokli. Tel. 21290 pēc 19.

Dažādi

Piedāvā dzīvošanu un darbu ģimenei zemnieku saimniecībā, kura atrodas 7 km no Aglonas pie Krāslavas rajona robežas. Tuvāka informācija pa tālruni 23641.

Tev neziedēs vairs vizbulītes pirmās,
Ne meža rozes savus ziedus vērs.
Pār tevi šalkos egles sirmās,
Un kapa bērzi zelta lapas bērs.

Skumju brīdī esam kopā ar Helēnu Zīmeli, BRĀLI smiltājā izvadot.

Preiļu pasta kolektīvs

Viens mūžs ir pēkšņi iris,
Un otra nebūs vairs.

Izsakām dziļu līdzjūtību Jāņa Jāņa d. LAZDĀNA piederīgajiem sakarā ar viņa traģisko nāvi.

Paju sabiedrības «Dzintars» kolektīvs

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
Iespiests Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne.
Metiens 4862 eksemplāri. Pas. № 1052

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz «Novadnieku» obligāta.